Tass Község Polgármesterétől.

Előterjesztés

Tass Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2026. augusztus 26-i ülésére

Tárgy: közösségi együttélés alapvető szabályairól szóló 15/2023. (IX.26.) önkormányzati rendelet hatályon kívül helyezése

Tisztelt Képviselő-testület!

A Társaság a Szabadságjogokért jogvédő szervezet (továbbiakban: TASZ) Bács-Kiskun vármegye egyes települései közösségi együttélési rendeletei egyes rendelkezéseinek törvényességi vizsgálatát kérte, melyet a Bács-Kiskun Vármegyei Kormányhivatal, Hatósági Főosztály Törvényességi Felügyeleti Osztály (továbbiakban: Kormányhivatal) törvényességi felügyeleti vizsgálat iránti bejelentésnek tekintett és a munkatervében rögzítette.

Minderre figyelemmel a Kormányhivatal a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletének részletes szabályairól szóló 119/2012. (VI.26.) Korm. rendelt 1.§ (1) bekezdése alapján vizsgálatot indított Tass Község Önkormányzata Képviselő-testületének a közösségi együttélés alapvető szabályairól szóló 15/2023. (IX.26.) önkormányzati rendeletének (továbbiakban: Ör.) felülvizsgálata iránt is.

Az Ör első módosítására Tass Község Önkormányzata Képviselő-testületének a közösségi együttélés alapvető szabályairól szóló 15/2023. (IX.26.) önkormányzati rendeltének a módosításáról szóló 18/2023. (XI.27.) önkormányzati rendeletével került sor.
A hatályba lépés vonatkozásában a módosító rendeletben külön §-ban szerepelt, hogy a módosító rendelet 2023. december 1-én lép hatályba illetve, hogy ugyanazon a napon a módosított rendelet is hatályba lép, de a megfogalmazásból és külön §-ban történő dupla feltüntetésből ez akként értelmezhető, hogy a módosító rendelet két hatályba léptető rendelkezést tartalmaz, ami ellentétes a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (továbbiakban: Jat.) 8.§ (2) bekezdés c) pontjával, így gyakorlatilag a megalkotott rendelet nem alkalmas joghatás kiváltására. Mindezek alapján szükséges a rendelt hatályon kívül helyezése.

A Kormányhivatal szakmai segítségnyújtás keretében leírta, hogy a jogszerű szabályozás megteremtése kizárólag új rendelet megalkotásával orvosolható, ugyanakkor kifejtette, hogy a meglévő szabályozás vonatkozásban milyen szempontokat kell figyelembe venni, ha új rendelet kíván alkotni az önkormányzat. Részletesen kitért a párhuzamos szabályozás és az ismétlés tilalmára, hiszen az Ör-ben szabályozott témakörök nagyrészt olyanok, melyeket magasabb szintű jogszabály is leszabályoz és keskeny az a lehetőség, ami az attól való eltérő szabályozást lehetővé teszi, az pedig adott esetben nem biztos, hogy összhangban van a Képviselő-testület jogalkotása mögötti szándékkal. Például a Képviselő-testület elsődleges célja közösségi együttéléses rendelet megalkotásával az volt, hogy valamilyen módon (pl. közigazgatási bírság kiszabásának kilátásba helyezésével) eszközt biztosítson ahhoz, hogy az ingatlanok tulajdonosait rá lehessen „kényszeríteni" a saját ingatlanuk illetve az ingatlanuk előtti közterület rendbetételére. Ezzel kapcsolatban a Kormányhivatal a szakmai segítségnyújtásban egyértelműen leírta, hogy az olyan rendelkezés, ami magántulajdonú ingatlanra vonatkozik, túlterjeszkedik a törvényi felhatalmazáson az alábbiakra figyelemmel.

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.) 8.§ (1) – (2) bekezdése értelmében"A helyi közösség tagjai a helyi önkormányzás alanyaként kötelesek:

a) öngondoskodással enyhíteni a közösségre háruló terheket, képességeik és lehetőségeik szerint hozzájárulni a közösségi feladatok ellátásához;
b) betartani és betartatni a közösségi együttélés alapvető szabályait.

(2) A helyi önkormányzat képviselő-testülete rendeletben meghatározhatja az (1) bekezdésben foglalt kötelezettségek tartalmát, elmulasztásuk jogkövetkezményeit."

Az Mötv. 143. § (4) bekezdés d) pontja szerint „Felhatalmazást kap a helyi önkormányzat képviselő-testülete, hogy rendeletben határozza meg az öngondoskodás és a közösségi feladatok ellátásához való hozzájárulás, továbbá a közösségi együttélés alapvető szabályait, valamit ezek elmulasztásának jogkövetkezményeit."

A tulajdonjog olyan alapjog, amelynek korlátozása az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése alapján csak törvényben lehetséges, önkormányzati rendeletben nem. Az Mötv. közösségi együttélési rendeletek megalkotására felhatalmazást adó rendelkezéseinek célja pedig az, hogy az önkormányzatok olyan szabályokat alkothatnak, amelyek a helyi közösség zavarmentes együttélést biztosítják olyan területeken, amelyek a közösség számára nyitva állnak – közterületek –, a felhatalmazás viszont nem terjed ki a magánterületekre.

A közterületek vonatkozásában is széles körű a magasabb szintű jogszabályi szabályozás. Például az ingatlan előtti járdaszakasz vonatkozásában is egyértelmű szabályozást tartalmaz a köztisztasággal és a települési szilárd hulladékkal összefüggő tevékenységekről szóló 1/1986. (II.21.) ÉVM-EüM együttes rendelet. De ugyanakkor a parlagfű elleni közérdekű védekezés végrehajtásának, valamint az állami, illetve a közérdekű védekezés költségei megállapításának és igénylésének részletes szabályairól szóló 2021/2008. (VIII.30.) Korm. rendelt 1.§ (1) bekezdés b) pontjában a jogalkotó speciális szabályt alkotott az allergia kiváltására alkalmas növénnyel szembeni közérdekű védekezésre is. A közigazgatási szabályszegések szankcióiról szóló 2017. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Szankció tv.) szintén részletes szabályozást tartalmaz és az Mötv. felhatalmazása értelmében az önkormányzatok rendeletükben a törvényi szankciókat nevesíthetik, de attól eltérő szabályozást nem alkothatnak.

Mindezek alapján megállapítható, hogy az Mötv. fent idézett rendelkezései csak lehetőséget és felhatalmazást adnak a képviselő-testületeknek arra, hogy a közösségi együttélésre vonatkozó szabályokat állapítsanak meg, de nem írják elő kötelező feladatként. Az önkormányzat saját hatáskörében döntheti el, hogy a helyi igények és sajátosságok alapján szükség van-e ilyen rendeltre. Sok kisebb település nem alkot ilyen rendeltet, elegendőnek tartva az országos szabályokat. Összességében elmondható (mint ahogy a Jegyző és Közigazgatás című lapban is megjelent egy ezzel kapcsolatos tanulmányban), hogy „a felhatalmazási keret hiánya egy igen széles körű felhatalmazást ad az önkormányzatok kezébe, aminek következménye, hogy a rendeleti szabályozás során korlátozódik a helyi jogalkalmazók személyes és cselekvési szabadsága.....A felhatalmazás általános jellege nemcsak a jogalkotói tevékenységet, hanem az előírt normáknak megfelelő jogalkalmazói magatartást is nehézségek elé állítja." Mindezek alapján és a lehetőségek függvényében jelen esetben mi is elegendőnek látjuk a magasabb szintű szabályozást, ezért javasolom a jelenleg hatályos rendelet hatályon kívül helyezése mellett - egyelőre - az új közösségi együttélésre vonatkozó rendelet megalkotásától való eltekintést.

Az előterjesztést a Képviselő-testület a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 42. § 1. pontja alapján át nem ruházható hatáskörében, döntési joggal tárgyalja. A rendelet-tervezet elfogadásához az Mötv. 50. §-a alapján minősített többségű szavazati arány szükséges.

Fentiek alapján kérem a Képviselő-testületet, hogy a közösségi együttélés alapvető szabályairól szóló önkormányzati rendelt hatályon kívül helyezését elfogadni szíveskedjen.

Tass, 2026. augusztus 17.

Németh Gábor
polgármester

KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT * POLGÁRMESTERE * TASS

Előterjesztés mellékletei:

1. melléklet rendelet-tervezet,
2. melléklet rendelettervezet indokolása,
3. melléklet hatásvizsgálat.

1. melléklet

Tass Község Önkormányzata Képviselő-testületének
..../...(...) önkormányzati rendelete
a közösségi együttélés alapvető szabályairól szóló
15/2023.(IX.26.) önkormányzati rendelet hatályon kívül helyezéséről

[1] Jelen rendelet célja a közösségi együttélés alapvető szabályairól szóló rendelet hatályon kívül helyezése a magasabb szintű jogszabály(ok)ban szabályott rendelekezések érvényesítése érdekében.

[2] Tass Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a jogalkotásról szóló 2010.évi CXXX. törvény 10.§ (2) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján, Magyarország Alaptörvényének 32. cikk (1) bekezdés a) pontjában meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1.§ Hatályát veszti a közösségi együttélés alapvető szabályairól szóló 15/2023.(IX.26.) önkormányzati rendelet

2.§ Ez a rendelet 2026. szeptember 1-én lép hatályba.

Németh Gábor
polgármester

Bálintné dr. Mag Melinda
jegyző

2. melléklet

Indokolás

Tass Község Önkormányzatának Képviselő-testületének a közösségi együttélés alapvető szabályairól szóló 15/2023.(IX.26.) önkormányzati rendeletének módosításáról szóló 18/2023. (XI.27.) önkormányzati rendelete két hatályba léptető rendelkezést tartalmazott, mely így joghatás kiváltására alkalmatlan rendelet megalkotását eredményezte, melynek hatályon kívül helyezése indokolt a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény8.§ (2) bekezdés c) pontja alapján.

3. melléklet

Előzetes hatásvizsgálat
a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 17. § (1) bekezdése alapján

A tervezett jogszabály jelentősnek ítélt hatásai:

1. A tervezett jogszabály társadalmi, gazdasági, költségvetési hatása:
Társadalmi hatása: a rendelet hatályon kívül helyezését követően az addig abban szabályozott közösségi együttélés alapvető szabályait sértőnek nyilvánított magatartásokra vonatkozó előírások alapvetően magasabb szintű jogszabályokból vezethetőek le, melyek nyomon követése a lakosság számára nehézkesebb lehet.
Gazdasági, költségvetési hatása: elvileg a közigazgatási bírságból folyó bevételtől elesik az önkormányzat, de gyakorlatilag a rendelet hatályossága alatt nem is származott belőle bevétele.

2. Környezeti és egészségi következményei:
Nem mérhető hatás.

3. Adminisztratív terheket befolyásoló hatások:
Az adminisztrációs terhek csökkennek.

4. A jogszabály megalkotásának szükségessége, a jogalkotás elmaradásának várható következményei:

A rendelet hatályon kívül helyezése indokolt a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 8.§ (2) bekezdés c) pontja alapján, annak elmaradása törvényességi felhívást vonhat maga után.

5. A jogszabály alkalmazásához szükséges személyi, szervezeti, tárgyi és pénzügyi feltételek:
A jogszabály alkalmazásához szükséges személyi, szervezeti, tárgyi és pénzügyi feltételek rendelkezésre állnak.